

**R. P. Georgii de Rhodes Avenionensis S. J. disputationum
theologiae scholasticae tomus ...**

Rhodes, Georges de

Lugduni, 1661

Sectio VI. An & quomodo misericordia sit proprius effectus Charitatis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-81987](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-81987)

§. III.

An & quomodo misericordia sit proprius effectus charitatis. S. Thom. quæst. 30.

Misericordia duplex.

Dico tertio, misericordiam esse posse vel actum elicitum charitatis, vel actum specialis virtutis imperatum à Charitate, propriè autem illa est, quæ alienæ indolens miseriam inclinât ad eam subleuandâ, estque virtus præstâtissima, & una ex beatitudinibus. Prima pars non eget probatione, dupliciter enim dolere de alieno malo possumus & illud leuare. Primò, quia hoc Deo placet, quia scilicet Proximus est aliquid Dei, capax gratiæ ac hereditatis diuinæ, hunc actum elicit vera charitas Theologica vt patet, eadè enim virtus quæ bonum amat Proximi, auersatur illius malum. Secundò tristiari possum de alterius miseria, & velle illam leuare, quia hoc est valde honestum & conforme rationi, vt quos miseros vides, illis condoleas & auxiliaris, & sic ille actus est elicitus à misericordia virtute morali, sed imperatus à Charitate, cuius propria inclinatio alienum malum propellit in quantum potest, & si non potest saltem de illo dolet.

Quidditas propria misericordiz.

Secunda pars explicat propriam quidditatem misericordiz, siue illa virtus sit moralis cuius motiuum sit honestas, siue sit Charitas Theologica, vniuersum enim misericordiam hinc considero, illa enim ex communi vsu Philosophorum, & Theologorum significat tristitiam in alienis malis vt eam expressè definit Damascenus l. 2. c. 14. notatque Augustinus l. 9. ciuitatis c. 5. ex eo vocatâ esse misericordiâ quod miserum efficiat cor dolentis alienâ miseriam, aliquando autem dicitur esse tristitia de malo quod indignè aliquis patitur vt habetur ex Philosopho l. 2. Rhetoric. c. 8. quæ acceptio videtur esse nimis stricta: imò ille dolor ad misericordiâ eodè modo pertinet quo spes pertinet ad amorè concupiscentiæ, quo dolor de peccatis pertinet ad virtutem poenitentiz. Nam misericordia, virtus est illa quæ leuare intendit miseriam Proximi ex motiuo aliquo laudabili, ynde illa eadem virtus amat, desiderat, sperat leuare alterius miseriam, deinde illâ eandè miseriam odit, fugit, timet, & de illa dolet. Secundû hunc autè postremum actum vulgo denominatur misericordia, & definitur tristitia in alienis malis, qui, vt dixi, vnus est actus misericordiz, sed non est tota misericordia, cuius propriissimû & perfectissimum munus est subleuare alienâ miseriam, & idè perfectissima est in Deo misericordia, in quo locû nō potest habere dolor.

Itaq; definitio misericordiz, quam attuli non describit adequatam illius naturam, sed illum duntaxat actum à quo desumptû est nomen misericordiz, sicut à dolore desumptû est nomē poenitentiz. Nam ille actus primò dolor quidam est, siue vt loquitur Augustinus l. 9. de ciuit. c. 5. aliena miseria in nostro corde compassio, quâ utique si possemus subuenire compellimur. Deinde dicitur dolor quidam de aliena miseria vbi nomine (miseria) significatur id omne quod repugnat appetitui hominis, nā sicut ille beatus est, qui habet omnia quæ vult, & nihil mali vult vt ait Augustinus l. 13. de Trinitate c. 5. sic ille miser est, qui patitur ea quæ non vult, & hoc proprium est motiuum misericordiz siue sint contraria appetitui naturali, siue appetitui electionis, qualia sunt mala, quorum fortuna est causa, vel etiâ si sint contra totam voluntatem v.g. cum aliquis semper sectatus est bona & eueniunt ei mala, dicit enim optimè Philosophus secundo Rhetor c. 8. quod miseria maxima sunt illa, quæ aliquis patitur indignus, deinde illa bona quæ sunt inuoluntaria, vix enim mouemur ad misericordiâ ob ea mala quæ omnino volu-

taria sunt, hoc autem non impedit quin misereamur eorū qui peccant, sunt enim maxime miserrabiles, quia in omni peccato aliquid est malum inuoluntarium: vnde rectè dicit Gregor. Homil. 34. in Euangelia, quod vera iustitia non habet indignationem sed compassionem. Denique misericordia ita est dolor de aliena miseria, vt possit etiam esse secundû quandam similitudinem, dolor de propria miseria iuxta illud Ecclesiast. 30. misere anima tua placens Deo, verum rectè notat S. Thomas art. 1. ad secundum quod in malis propriis vel eorum qui nobis sunt coniunctissimi, non est propriè misericordia, sed dolor.

Tertia pars explicat excellentiâ misericordiz, quæ primò colligitur ex eo quod simillimos homines Deo facit, estote misericordes sicuti pater vester celestis misericors est. Et miserationes eius super omnia opera eius: nihil videlicet maius est in Deo quàm misereri ait S. Thom. art. 4. quin maxime proprium superioris est defectus aliorū subleuare, & in hoc etiâ Dei omnipotentiâ maxime manifestatur. Deinde colligitur ex eo quod misericordia præfertur aliis Sacrificiis quibus maxime colitur Deus, misericordiam volo & non Sacrificium, hic enim primarius est Dei cultus subleuare miseros, iuxta illud, Hebr. ultimo, communionis & beneficentiæ nolite obliuisci, talibus enim hostiis promeretur Deus. Præterea colligitur ex eo quod dicit Ambrosius super illud Apostoli pietas ad omnia utilis est, quod omnia summa Christiana discipline in misericordia & pietate est. propterea cum dixisset Apostolus coloss. 3. induite vos sicut dilecti Dei, statim addit viscera misericordiz, quod illud primarium sit ornamentum filiorum Dei & amicorum.

Excellentia huius actus.

QVÆSTIO IV.

De actu externo Charitatis.

Dixi hætenus actus omnes internos quos elicit, vel quos imperat charitas tum Dei, tum Proximi, nunc de actibus illis externis agitur quibus exequimur exterius actus illos internos charitatis erga proximū cui per charitatē efficaciter benè volumus. Numerantur autem tres à S. Thoma, beneficentia, Eleemozina, correctio fraterna. De Beneficentia leuis Beneficentia. difficultas est, constat enim illam rectè definiri actum, quo alteri præstamus beneficium, seu quo impendimus illi bonū, hoc autè vt patet est maxime proprium charitati, quæ si vult efficaciter amici bonum, erogat etiâ illud si potest: erit tamen actus misericordiz si benefacias ex voluntate subleuandi miseriam: erit liberalitas si mouearis ex honestate largitionis, erit autem specialis virtus, si mouearis ad faciendâ bona ex honestate benefaciendi, sicut erit etiam charitas si mouearis ex amore beneuolentiæ in Deum. Docet deinde S. Thomas q. 31. quod omnibus benefaciendū est, quod iis potissimum est benefaciendum, qui nobis sunt maxime coniuncti, de quo dixi agens de ordine charitatis. Superfunt igitur nunc tantum Eleemozina, & correctio fraterna, de quibus vtilis & necessaria est consideratio, & maxime huius

SECTIO I.

De Eleemozina prout est actus externus Charitatis S. Thom. quæst. 32.

Ad capita quatuor video reuocari quæcunque à Theologis disputari solent de Eleemozina, quidditatem videlicet eius, diuisionem, efficaciam & & obligationem de quibus breuiter dici potest.

§. I.